

Nr 3

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan.

I en till riksdagen den 30 december 1954 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 34, angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bifalla de under punkterna 1—2 här nedan omförmälda förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Beträffande den närmare utredningen i dessa ärenden torde utskottet få hänvisa till statsrådsprotokollet.

1:o

Genom beslut den 28 februari 1953 ålade domänstyrelsen jägmästaren i Idre revir Gunnar Hilde att till styrelsen inbetala 1 727 kronor 94 öre jämte fem procent årlig ränta därå från den 25 januari 1949 tills betalning skedde på grund av uraktlåtenhet att taga säkerhet för erläggandet av köpeskilling för virke, som i december 1948 utan kontant betalning utlämnats till »A-B» Blybergs industrier, Blyberg, vilket företag den 14 mars 1950 försatts i konkurs. Konkursen avslutades den 10 december 1952 genom slutlig utdelning, varvid de oprioriterade fordringsägarna icke fick sina fordringar täckta till någon del.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av domänstyrelsen med utlåtande den 6 februari 1954 överlämnad skrift anhåller *Hilde* om befrielse från den honom ålagda betalningsskyldigheten. Av handlingarna i ärendet inhämtas bl. a. att faktura å virkespartiet utfärdades den 28 december 1948, men att Hilde först efter den 1 november 1949, då fakturan inkassoanmäldes, fick kännedom om den uteblivna betalningen. Med anledning härav framhåller Hilde, att kronans förlust torde ha kunnat undvikas, om ej kravet mot företaget blivit avsevärt fördröjt.

Domänstyrelsen har med hänsyn till de vid ifrågavarande virkesaffär förekommande omständigheterna — bl. a. det förhållandet, att kravet mot företaget blivit fördröjt närmare ett år — funnit starka skäl föreligga för att Hilde bör befrias från förenämnda betalningsskyldighet.

Statskontoret kan icke tillstyrka att Hilde helt befrias från skyldigheten att täcka domänverkets ifrågavarande förlust. Ämbetsverket föreslår för sin

del, att Hilde befrias från återstående ersättningskyldighet, därest han inom viss, av Kungl. Maj:t fastställd tid till kronan inbetalar ett belopp av förslagsvis 350 kronor. För bifall härtill torde riksdagens medverkan vara erforderlig.

Departementschefen

»Av utredningen i ärendet framgår, att Hilde icke iakttagit gällande föreskrifter i fråga om skyldigheten att infordra säkerhet vid virkesförsäljningar. De särskilda omständigheterna vid förevarande försäljning, framför allt vad som upplysts angående dröjsmålet med inkasserandet av köpeskillingen, talar emellertid för att Hilde bör befrias från en del av den honom ålagda betalningsskyldigheten. Enligt min mening synes det sålunda skäligt, att Hilde mot erläggande till Kungl. Maj:t och kronan av 350 kronor befrias från skyldigheten att i övrigt täcka den förlust, som åsamkats domänverket genom hans uraktlåtenhet. Beloppet torde böra erläggas inom viss kortare tid, förslagsvis två månader, efter det att statsmakernas beslut i ärendet föreligger. För en sådan avskrivning av kronans fordran bör emellertid riksdagens medgivande inhämtas.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda, att riksdagen må medgiva, att kronans i förevarande framställning angivna fordran för virkesköp, 1 727 kronor 94 öre jämte ränta, må avskrivas under förutsättning, att Hilde till kronan kontant erlägger trehundrafemtio kronor.

2:o

Kronoegendomen 2 mantal Mälby nr 3 och 4 i Västerfärnebo socken var enligt kontrakt den 19 februari 1915 med därå den 12 februari 1931 tecknad transport upplåten på arrende till den 14 mars 1936 åt Gunnar Avelin, numera boende i Vångsta, Dingtuna. Sedan Avelin försatts i konkurs, uppsades arrendet att upphöra den 14 mars 1933. Vid en den 24 augusti samma år förrättad laga av- och tillträdessyn påsynades brister till ett sammanlagt belopp av 15 889 kronor 90 öre. Beloppet blev sedermera av domänstyrelsen nedsatt till 14 284 kronor 90 öre. Därutöver häftade Avelin i skuld för vissa egendomen påförda utskylder med tillhoppa 482 kronor 52 öre. I konkursen erhöll domänstyrelsen för sin bevakade fordran en utdelning av 172 kronor 4 öre. Genom Siende och Norrbo tingslags häradsrätts dom den 15 april 1935 förpliktades Avelin att till domänstyrelsen utgiva 14 595 kronor 38 öre jämte ränta tills betalning skedde ävensom gottgörelse för rättegångskostnader med sammanlagt 50 kronor 25 öre. I egenskap av borgensmän för Avelins arrende förband sig Einar Karlsson, nu boende under adress Grytnäs, Hedemora, och numera avlidna Alma Pettersson den 9 februari 1935 att vid anfordran till kronan utgiva 14 767 kronor 42 öre jämte fem procent ränta därå från den 24 augusti 1933. Oaktat vid skilda tillfällen, senast i juni 1953, framställda krav har varken Avelin eller hans borgensmän kunnat åstadkomma någon avbetalning å skulden.

I en till domänstyrelsen ingiven, den 31 december 1953 dagtecknad skrift har *Avelin* och hans hustru *Elin Lovisa Avelin* anhållit, att styrelsen måtte vidtaga åtgärder för avskrivning av förenämnda fordran, som med räntor numera vuxit till mer än dubbla beloppet. *Avelin* och *Einar Karlsson*, som är födda 1890 respektive 1899, uppger sig icke äga mer än personlig lösegendom. Bouppteckningen efter *Alma Pettersson* upptager en brist på fem kronor 90 öre. *Avelin* har utfäst sig att med bistånd av anhöriga senast två månader efter det att statsmakternas beslut i ärendet föreligger till domänstyrelsen kontant inbetala 500 kronor.

Landsfiskalen i Siende distrikt har tillstyrkt bifall till makarna *Avelins* ansökning.

Domänstyrelsen finner på grund av det anförda skäl föreligga att godtaga erbjudandet om en ersättning av 500 kronor såsom full betalning för kronans fordran hos gäldenären och dennes borgensmän, ehuru detta belopp utgör en mycket obetydlig del av skulden, vilken med ränta efter sex procent per den 31 januari 1954 vuxit till 32 471 kronor 53 öre.

Statskontoret har icke något att erinra mot att kronans ifrågavarande fordran efterskänkes på sätt domänstyrelsen föreslagit. Härför torde emellertid krävas riksdagens medgivande.

Departementschefen

»I likhet med domänstyrelsen och statskontoret finner jag — med hänsyn till vad i ärendet upplysts rörande gäldenärernas ekonomiska förhållanden — skäligt, att kronans förenämnda fordran avskrivs under förutsättning, att *Gunnar Avelin* enligt sitt åtagande erlägger 500 kronor till kronan senast två månader efter det att statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För avskrivning av återstående del av fordringsbeloppet erfordras riksdagens medgivande.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså, att riksdagen må medgiva, att kronans i domänstyrelsens framställning angivna fordran å 14 595 kronor 38 öre jämte ränta och rättegångskostnader må avskrivs under förutsättning att *Gunnar Avelin* till kronan kontant erlägger femhundra kronor.

Stockholm den 8 februari 1955

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Nord, Bertil Andersson, Sundberg, Eskilsson, Mossberger, Franzén, William Ohlsson* och Uno Olofsson*; samt

från a n d r a kammaren: herrar Antby, Ekdahl, Larsson i Julita, Agerberg, Arweson, Nilsson i Lönsboda, Adolfsson och Johansson i Västervik samt fru Lewén Eliasson och herr Johansson i Öckerö.

* Ej närvarande vid justeringen.